

FORSLAG

godkendt af Kultur- og Fritidsudvalget den 14. marts 2011

TITEL:

BØRN OG UNGE I CENTRUM AF UDVIKLINGEN

Kulturpolitik for Børn og Unge i Guldborgsund Kommune 2011-2014

KOLOFON

Redaktion: Kultur- og Fritidsafdelingen, Trine Nørgaard

Forside:

Foto: Finn Brasen

Tryk:

Forord

I Guldborgsund Kommunes Kultur & Fritidspolitik 2008-2011 gav vi ti bud på, hvordan vi ønsker at udvikle kultur- og fritidslivet i vores kommune. Det første indsatsområde handler om, at sætte børn og unge i centrum af udviklingen, og vi satte os fire mål:

1. at vise resultater som modelforsøgskommune med projektet "Sund Sans".
2. at prioritere tilbud til børn og unge, der hvor de færdes i hverdagen i dagpasning, skoler og i det offentlige rum
3. at udvikle ungdomskulturmiljøet
4. at udarbejde en selvstændig børne- og unge kulturpolitik

Der er løbet meget vand i sundet siden, og i dag kan vi konstatere, at vi er kommet langt med opfyldelsen af de fire mål.

Vi gennemførte et vellykket modelkommuneforsøg på børnekulturområdet i et tværfagligt samarbejde mellem kulturinstitutionerne; Museum Lolland-Falster, Børnekulturhuset Kulturmejeriet, Guldborgsund Bibliotekerne, Teatret Masken og Guldborgsund Musikskole og Børnekulturens Netværk. Det betød, at børnene i vores børnehaver fik *Den kulturelle Grøntsagskasse* med et overflødhedshorn af kulturelle oplevelser. Derudover medvirkede modelkommuneforsøget til oprettelsen af Skoletjenesten Fuglsang som giver børn og unge mulighed for at udforske billedkunsten og musikken i et tværfagligt miljø sammen med kulturinstitutionerne Fuglsang Kunstmuseum og Storstrøms Kammerensemble.

Vi indgik sideløbende et tværkommunalt udviklingssamarbejde med Lolland Kommune på børne- og ungekulturområdet med projektet *Sund Sans over Sundet*. Det næste skridt er nu forankringen af projektet, som i 2011 resulterer i, at *Kulturtjenesten Lolland-Falster* ser dagens lys i tæt samarbejde med Dagpasning og Skoleområdet på begge sider af sundet samt vores kulturinstitutioner Museum Lolland-Falster, Fuglsang Kunstmuseum og Storstrøms Kammerensemble. Vi glæder os til at byde endnu flere kulturinstitutioner velkomne i samarbejdet i de kommende år.

På ungeområdet har vi etableret Kulturhusfællesskabet, Culthus, som udvikler ungekulturområdet i samarbejde med lokale, nationale og internationale partnere og har gang i mange spændende initiativer med internationalt udsyn.

Og nu har vi fået vores egen børne- og ungekulturpolitik, som er udarbejdet i tæt dialog med vores samarbejdspartnere. Vi håber og mener, at politikken i de kommende år vil blive et brugbart redskab til at fortsætte den positive udvikling på børne- og ungekulturområdet.

Tak til vores samarbejdspartnere, der med stort engagement bidrager til at gøre Guldborgsund Kommune til et godt sted at være for børn og unge. Tak til jer, der har bidraget i processen til at udarbejde Guldborgsund Kommunes første selvstændige børne- og ungekulturpolitik og tak til jer, der i de kommende år vil være med til at føre politikken ud i livet.

På vegne af Kultur- og Fritidsudvalget

Poul-Henrik Pedersen

Kultur- og Fritidsudvalgsformand

INDLEDNING

Guldborgsund Kommune ligger på grænsen til Europa. Det giver et udsyn ud mod verden, hvor den enkelte har mulighed for at realisere sig selv i samspil med andre. Det giver os mulighed for at give børn og unge adgang til en mangfoldighed af kulturelle udtryk og kulturelle møder med børn og unge fra andre steder i Europa.

Udgangspunktet for arbejdet med børne- og ungekulturområdet i Guldborgsund er verdensborgeren som dannelsesperspektiv. Det er mere krævende end nogensinde at kunne agere i en kompleks, globaliseret verden og samtidig finde vejen til egen identitet. Vi tror på, at dannelse er mere proces end mål, og at dannelse forplanter sig ved handlinger og holdinger, det gode eksempel og det smittende engagement, som vi selv udviser i forhold til arbejdet med kultur i hverdagen.

VISIONEN

Med udgangspunkt i dette, har vi formuleret en vision for udviklingen af børne- og ungekulturområdet, som lyder:

Guldborgsund Kommune skaber rum til og giver børn og unge mulighed for at opleve, skabe og formidle kunst og kultur med en national og international dimension.

VÆRDIERNE

Grundlaget for arbejdet med børne- og ungekulturen tager udgangspunkt i fire værdier:

BEGEJSTRING

I værdien begejstring ligger ord som indlevelse, glæde, motivation og tænderhed. At vi sammen kan skabe magiske øjeblikke via et stort engagement, som genererer energi og flow og videreformidler egen begejstring til andre.

ÆSTETIK

Æstetik skaber eftertanke og evnen til at styrke sig selv. Den sanselige erkendelse skal være en bærende drivkraft, der er med til at stimulere evnen til at tage ansvar for og agere i eget liv.

INTEGRITET

Integritet gør den enkelte i stand til at bevare sig selv og respektere andre i et fællesskab. Når man hviler i sig selv tør man både sige ja og nej til tilbud og dermed også udforske og finde vejen til sin egen identitet.

FÆLLESSKAB

Følelse af samhørighed. At man hører til, føler sig hjemme og er del af noget større med plads til det enkelte individ.

SAMARBEJDET

I processen har vi ligeledes defineret fire fælles værdier for samarbejdet:

AMBITIONER

Vi vil det! Vi vil sprænge rammer og være en øjenåbner for børn og unge. Vi lægger barren højt med fokus på faglighed, innovation, mangfoldighed, kvalitet og kvantitet.

REALISME

Der skal være en realisme i forholdet mellem mål og midler med fokus på tværfagligt samarbejde på et højt fagligt niveau.

LIGEVÆRDIGHED OG ANERKENDELSE

Vi opfatter hinanden som ligeværdige aktører, og vi er alle vigtige brikker i det store kulturpuslespil. Denne indstilling ønsker vi også at give videre til børn og unge. Vi vil skabe et rum som anerkender og inkluderer alle med respekt for forskellighed og den enkelte.

FÆLLESSKAB OG SAMARBEJDE

Vi bærer ansvaret for udviklingen på kulturområdet sammen; politikere, kulturinstitutioner, dagpasnings- og skoleområdet, og vi bidrager alle til at føre indsatserne i børne- og ungekulturpolitikken ud i livet.

INDSATSOMRÅDERNE

INDSATSOMRÅDE 1

NETVÆRK OG SAMARBEJDE

I Guldborgsund Kommune har vi en mangfoldighed af aktiviteter for børn og unge. Vi ønsker at skabe mere samarbejde på tværs samt øge koordineringen og synligheden til gavn for den samlede udvikling og synergi på børne- og ungekulturområdet.

Derfor vil vi:

Skabe netværk, samarbejde, og udvikling på tværs af faglige, kommunale, nationale og internationale grænser

Det betyder, at vi:

- Indgår strategiske og konkrete samarbejder på lokalt, nationalt og internationalt niveau
- Byder ind på og afsætter matchmidler til nationale og internationale initiativer, der bidrager til at udforske og udvikle børne- og ungekulturområdet
- Bidrager aktivt til netværksdannelse, f.eks. i Kulturtjenesteregii
- Skaber et tværfagligt udviklingsforum, hvor fagligheder kan mødes, hente inspiration, skabe fælles udvikling og synlighed

Baggrund

Statusrapporten, der blev udarbejdet forud for Børne- og Ungekulturpolitik processen, viste at der er en mangfoldighed af aktiviteter for børn og unge i Guldborgsund. Samtidig viste der sig også et billede af, at der er et stort ønske om dannelse af netværk og koordinering af aktiviteter, så indsatserne i højere grad supplerer hinanden med synergi til følge. Under processen blev der igen udtrykt et stort ønske om at danne netværk for at koordinere og skabe samlet synlighed og gennemslagskraft samt et forum for fælles udvikling.

INDSATSOMRÅDE 2

ÉN FÆLLES INDGANG

I Guldborgsund Kommune har vi en ambition om at *alle børn og unge* skal have lige adgang til kulturen.

Derfor vil vi:

Skabe én fælles indgang til kulturtilbud for børn og unge, så kulturtilbud bliver synlige og let tilgængelige, der hvor børn og unge færdes i hverdagen; i dagpasning, skole og fritidstilbud og i deres selvorganiserede fritid.

Det betyder, at vi:

- Etablerer "Kulturtjenesten Lolland-Falster" i samarbejde med afdelingerne for dagpasnings- og skoleområdet i Guldborgsund og Lolland kommuner, Kulturinstitutioner og –aktører samt Skoletjenesten på Sjælland

Baggrund

Guldborgsund Kommune indgik i 2008 et tværkommunalt samarbejde med Lolland Kommune om det børnekulturelle udviklingsprojekt "Sund Sans over Sundet". Projektet udspringer af visionen om, at alle børn og unge på Lolland-Falster skal møde kunsten og kulturen på et professionelt grundlag, hvor alle kunstarter og kulturgener inddrages over tid.

I 2010 indgik projektet samarbejde med dagpasnings- og skoleområdet i de to kommuner, kulturinstitutionerne Museum Lolland Falster, Fuglsang Kunstmuseum og Storstrøms Kammerensemble samt Skoletjenesten på Sjælland om at oprette Kulturtjenesten Lolland-Falster.

Kulturtjenesten er tænkt som en "paraply" med dynamisk indhold samt én synlig og let tilgængelig indgang til børne- og ungekulturtilbud på Lolland-Falster. Kulturtjenesten skal udvikle og formidle unikke professionelle kulturtilbud til børn og unge i grundskole (folkeskoler og privatskoler 0.-10. klasse) dagpasning og i fritiden i tæt samarbejde med kulturinstitutioner og –aktører.

INDSATSOMRÅDE 3

FORTSAT UDVIKLING AF BØRNE- OG UNGEKULTURFELTET

Guldborgsund Kommune har et stærkt felt af aktører på børne- og ungekulturområdet. Det giver potentiale for fælles udvikling og en stærk og synlig samlet indsats.

Vi har og vil fortsat have skarp fokus på børnekulturområdet, som vi fortsat vil udvikle og udforske i et tværfagligt samarbejde.

På nationalt plan er der lige nu særlig fokus på ungekulturområdet. Den udvikling vil vi gerne bidrage til at udforske ved at give plads til eksperimenterende og nytænkende initiativer på ungeområdet.

Vi vil eksperimentere med nye aktiviteter og nye rammer for fællesskaber og organisering for at øge muligheden for at nå *alle* børn og unge på tværs af sociale, stilmæssige og subkulturelle skel.

Derfor vil vi:

Styrke børn og unges mulighed for at agere i eget liv.

Det betyder, at vi:

- Udvikler, afprøver og udforsker nye og eksperimenterende brugerinddragende metoder
- Skaber rum til tidsbegrænsede og eksperimenterende aktiviteter og projekter af børn og unge for og med andre børn og unge
- Udvikler nye netværksplatforme i eksisterende rammer, hvor børn og unges midlertidige initiativer kan forankres
- Udforsker, udvikler og afprøver nye organisationsmodeller og -metoder
- Udforsker metoder til at skabe nye, fleksible aktiviteter for børn og unge i eksisterende rammer.

Baggrund:

Børnekulturens Netværks statusrapport "Ungekultur i nye rammer" fra 2010 viser bl.a. at unge søger fleksible rammer med horisontale organisationsstrukturer, hvor de har direkte indflydelse på indhold, organisering og beslutningsprocesser.

I Guldborgsund Kommune har vi et børnekulturhus, et ungekulturhus og et studenterhus med et stort udviklingspotentiale samt et stærkt felt af aktører på børne- og ungekulturområdet, der ønsker at bidrage til den fælles udvikling af aktiviteter og rammer.

INDSATSOMRÅDE 4

KOMPETENCELØFT

Vi ønsker at give voksne, der tilrettelægger og afvikler kulturelle forløb for børn og unge, inspiration til at skabe nytænkende og inspirerende rammer for kulturarbejdet samt give voksne, der deltager i kulturelle forløb med børn og unge, inspiration til at bære læringen videre til børn og unges hverdag efter forløbets afslutning.

Derfor vil vi:

Udvikle og tilbyde korte kompetenceløftforløb henvendt til voksne, der arbejder professionelt med børn og unge

Det betyder, at vi:

- Indtænker korte kompetenceløft for professionelle voksne i børne- og ungekulturprojekter
- Tilbyder korte kompetenceløft til aktører på kulturområdet
- Udvikler og tilbyder korte efteruddannelseskurser til pædagoger og lærere

Baggrund:

En stor del af et vellykket projektforsøg/kulturbesøg, er at pædagoger og lærere er klædt på til besøget/projektet. Det kan være fra forventningsafstemning i forbindelse med et kunstnerbesøg til korte kompetenceløftforløb, hvor pædagoger/lærere får ny inspiration eller redskaber til at anvende det, børnene har beskæftiget sig med igennem projektet/besøget.

CultHus (Guldborgsund Kommunes kulturhusfællesskab) deltager i de kommende år i et internationalt projekt bl.a. med det formål at udvikle korte efteruddannelseskurser til lærere og pædagoger.

Epilog

Kultur- og Fritidsudvalget i Guldborgsund Kommune besluttede i foråret 2010 at påbegynde arbejdet med at udfærdige en selvstændig børne- og ungekulturpolitik for Guldborgsund Kommune. Udarbejdelsen af politikken er defineret som et af indsatsområderne i Kultur- og Fritidspolitik for Guldborgsund Kommune 2008-2011 "Gang i Guldborgsund".

Processen

Politikken er udarbejdet i dialog med kommunens kulturelle aktører. Processen forløb over fire onsdage i august og september 2010, hvor repræsentanter fra kulturinstitutioner, kulturaktører, skoler, dagpasning og fritidsområdet mødtes for at udarbejde et idékatalog, som bl.a. har dannet grundlag for formuleringen af politikken.

Den grundlæggende model for forløbet var en innovativ proces efter "fremtidsværkstedsmodellen", hvor der var indlagt et kreativt forløb. Denne model blev valgt for at sikre en fleksibilitet i forløbet, så nødvendige justeringer kunne indgå i den innovative proces undervejs.

Som forarbejde til processen udarbejdede forvaltningen en statusrapport "Statusrapport for børne- og unge kulturområdet 2010" på baggrund af en række personlige interviews med Guldborgsund Kommunes kulturinstitutioner; CultHus, Guldborgsund Musikskole, Teatret Masken, Fuglsang Kunstmuseum, Storstrøms Kammerensemble, Guldborgsund Ungdomsskole, Museum Lolland-Falster og Guldborgsund-Bibliotekerne.

Statusrapporten viste, at vi i Guldborgsund Kommune har en mangfoldighed af aktiviteter af høj kvalitet for børn og unge, men den gav også et billede af, at der er behov for en øget koordinering og samarbejde om kulturtilbuddene for at styrke den samlede synlighed og skabe udvikling og synergi.

Kulturfællesskabet udarbejdede efter processen et udkast til politikken, som har været i høring dels på et cafémøde med aktører, procesdeltagere og en gruppe unge tilknyttet kulturmiljøet i Guldborgsund Kommune og en efterfølgende offentlig høring. Udkommet af høringerne er nu indarbejdet i politikken og danner grundlaget for arbejdet med børne- og ungekulturområdet i Guldborgsund Kommune i de kommende fire år.

I udmøntningen af politikken vil der i de kommende år blive udarbejdet handlingsplaner for de fire indsatsområder i samarbejde med kulturaktørnetværket.

Februar 2011